

PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса: Cor. Pritchard Ave. and McGregor Winnipeg, Man., Canada.

Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

РІК VIII Ч. 113 (856) ВІВТОРОК, 21. ВЕРЕСНЯ 1926. WINNIPEG, MAN. TUESDAY, SEPTEMBER 21st, 1926. No. 113 (856) VOL. VIII.

ПРЕМ'ЄР БАЛДВІН РАДИТЬ МАЙНЕРАМ ВЕРТАТИ ДО ПРАЦІ.

Власники копалень не хочуть розпочинати переговори в справі заключення всеркрової угоди. — Кук каже, що нема вигляду на закінчення страйку.

ЛОНДОН, 17. вересня. — Прем'єр Балдвін розпочав сьогодні нові старання, щоб закінчити майнерський страйк. Він мав довшу розмову в Еваном Вільямсом, президентом товариства власників копалень, після чого закликав А. Дж. Кука, генерального секретаря Майнерської Федерації, та інших юніонних провідників.

ЛОНДОН, 18. вересня. — Прем'єр Балдвін запевнив майнерів, що уряд допоможе їм добитися всеркрової угоди, якщо вони признають економічні факти й повернуться до роботи. Оферта прем'єра, яка міститься в листі до А. Дж. Кука, генерального секретаря Майнерської Федерації, була виготовлена при закінченні шлоденної конференції, що відбулася вчора між прем'єром а представниками власників копалень і між прем'єром а майнерами. Балдвін повідомив майнерів через Кука, що йому не вдалося нахилити власників копалень до переговорів в справі заключення всеркрової угоди відносно-платні й годин праці. Тому він апелює до майнерів повернутися до праці на підставі тимчасових дистриктових угод, а за той час уряд виготовить законопроект про встановлення всеркрової апеляційного трибуналу, який перейде в парламенті так скоро, як лише він збереться. Після оповіщення оферти уряду секретар майнерів Кук сказав, що мир у вугільній індустрії не є ближче, як був 20 тижнів тому назад. Пропозицію уряду буде розбирати виконавчий комітет Майнерської Федерації, який збирається в понеділок.

КАНТОНСЬКА АРМІЯ ПРОДОВЖАЄ ПОГОНЮ ЗА ГЕН. ВУ ПЕЙ-ФУ.

Розпочалася війна між кантонським урядом а генералом Сун Чуан-Фангом, правителем 5 східних провінцій.

ПЕКІН, Китай, 17. вересня. — Кантонська червона армія розпочала погоню за генералом Ву Пей-Фу та його військами, яких вона виперла з Ганкова кілька днів тому назад по двотижневій облозі. Кантонські війська продовжують облогу міста Вучангу, яке ще знаходиться в руках жовнів Ву Пей-Фу. ПЕКІН, Китай, 17. вересня. — Розпочалася війна між більшовицьким кантонським урядом а генералом Сун Чуан-Фангом, правителем п'ятиох східних провінцій Китаю. В урядових крутах заявляють, що британський уряд є готовий поробити кроки, щоб силою відібрати два британські торговельні кораблі, захоплені генералом Янг Сенем на ріці Янцзи, якщо вони негайно не будуть звільнені. Між делегатами Янг Сена а британським віцеадміралом Кермероном ведуться переговори в справі звороту кораблів.

НАЦІОНАЛЬНИЙ РЕВОЛЮЦІЙНИЙ РУХ В КИТАЮ СКОРО ЗРОСТАЄ.

Партія Гоміндан, заснована д-ром Сун Ят-Сеном, працює спільно з китайською Комуністичною Партією.

КАНТОН, Китай, 13. вересня. — Від часу окупації провінції Гуан кантонською армією національний революційний рух в Китаю сильно розвивається. Масові організації, робітничі юні, партія Гоміндан і Комуністична партія скоро зростають. Адміністрація провінції цілком зрєорганізована. Для кожного округу назначено політичних інспекторів для нагляду над діяльністю суддів, адміністрації і партійних справ. З огляду на зажелання селян, що їх утистка бунда сільська міліція, яка була інструментом у руках земельних власників, що міліцію розпущено і організується нову. Партія Гоміндан, заснована покійним д-ром Сун Ят-Сеном, працює спільно з Комуністичною партією.

РОЗПОЧАЛАСЯ НОВА РОСПРАВА.

ДЕДГЕМ, Месечуєтс, 15. вересня. — Перед стейтврим судом розпочалася тут нова розправа проти італійських робітників Сакка й Ванзеті, засуджених п'ять років тому на кару смерті за миме убивство. Розсправа добилася оборона засуджених, яка предлужила 27 зарпсяжених зізнань, що збивають закиди прокураторії. Між зізнаннями є одне, яке зложив Селестін Мадзірос, за-

В Еспанії сподіються нового повстання проти диктатора де Рівери

КОРЕСПОНДЕНТ ЛОНДОНСЬКОЇ "ДЕЙЛІ ЕКСПРЕС" ПОВІДОМЛЯЄ З ФРАНЦУЗЬКО-ЕСПАНСЬКОГО КОРДОНУ, ШО БУНТ В ЕСПАНСЬКІЙ АРМІЇ ЗРОСТАЄ. — ВСІ ОФІЦИРИ ПРОТИ ГЕНЕРАЛА ПРИМО ДЕ РІВЕРИ. — ВІРНИСТЬ АРМІЇ В МАРОКУ ЗАХИТАНА.

ЛОНДОН, 17. вересня. — Спеціальний кореспондент "Дейлі Експрес", який був в Еспанії, де розслідував тамошнє положення й недавню кризу, спричинену бунтом артилерійських корпусів, телеграфує з міста на-французько-еспанському кордоні, що бунт в еспанській армії зростає і що сподіються свіжого вибуху. Кореспондент заявляє, що сила еспанського диктатора Прімо де Рівери спирається на армію. Він каже, що потайний бунт поширюється не лише серед артилерії, але й серед кавалерії, піхоти та воздушної служби, а вірність армії в Мароку є захитана. Офіцери всіх родів служби є проти Прімо де Рівери й кажуть, що він мусять уступити. У своїй депеші кореспондент далі каже, що еспанський уряд арештує провідників народа, людей науки, яких воєнні суди пакують до в'язниці. В країні нема справедливости ані свободи. Бизнес завмирає. Прімо де Рівера тяжко натискає за грішми й накладає кару на право і на ліво.

ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ЗАСУДЖЕННЯ АРТИЛЕРІЙСЬКИХ ОФІЦІРІВ.

БЯРИЦ, Франція, 18. вересня. — Прибувши з Мадриду подорожні розказують, що становище еспанського уряду Прімо де Рівери зістало ослаблене в наслідок покарання офіцерів артилерії за недавній бунт. Інженери армії й офіцери медичних корпусів виготовили протест проти гострих кроків уряду, а військові лікарі загрозили навіть покинути військові шпиталі. Далі повідомляють, що деякі полки мадридського гарнізону частинно розміщено по касарнях, де уставлено сильну загрозу сторуку. В багатьох округах уважають, що невдоволення в армії приведе до реанізації Прімо де Рівери, а на його місце приїде віцепрем'єр генерал Мартінец. МАДРИД, Еспанія, 16. вересня. — Двадцять тисяч осіб сільсько-опелєвників сьогодні Санчеа Гуеру, завязатого воєнної прем'єра Прімо де Рівери, в присутності диктатора. Демонстрація відбулася під час боротьби з биком, коли убито бика в честь Гуері.

ЗАПЕРЕЧУЄ КОНЦЕНТРАЦІЮ ВІЙСЬК.

ПАРИЖ, 17. вересня. — Міністер війни Пенлеве видав сьогодні формальне заперечення вісток, надрукованих у Берліні, що Франція концентрує війська на італійському кордоні. Він висловив жаль, що такі вістки розсилає Німеччина в день по-вступленню До Ліги Націй. Звідомлення про концентрацію війська вистав телеграфічно до одної берлінської газети. Паризький кореспондент. Він сказав, що довідався з добре поінформованих кругів, що Франція сконцентрувала в недавніх днях не менше чим шість дивізій у районі французьких Альп і скріпила відповідно прикордонні твердині.

РІЖНІ ВІСТІ

СІОНІСТИ НАРИКАЮТЬ НА РАДЯНСЬКИЙ УРЯД.

ЕРУСАЛІМ, 16. вересня. — Сіоністичні круги обурюються на уряд Радянського Союзу за переслідування сіоністів. Багато сіоністів з Одеси, Києва й Катеринослава вислано на Сибір. Іншим дають до вибору: виїхати до Палестини або йти на заслання на Сибір. Багато засуджених не мають за що виїхати до Палестини.

ОБМЕЖЕННЯ ЧИСЛА ЖИДІВ НА УНІВЕРСИТЕТАХ.

БУДАПЕШТ, 16. вересня. — Угорський міністер освіти видав два нові розпорядки про обмеження числа жидівських студентів на угорських університетах. Ці розпорядки в дечому дають полекіи Жидам. На підставі попередніх розпорядків число Жидів на університетах не могло бути більше як 5 процент усього числа студентів. Крім цього до жидівських студентів зараховувано Жидів-христів; тепер ці останні не будуть зараховані до Жидів.

ЖИДІВСЬКИЙ ПОГРОМ У ПОЛЬСЬКОМУ МІСТІ.

БЕРЛІН, 15. вересня. — Місцеві Жиди сильно занепокоєні протижидівськими виступами польського населення в місті Добжині. Поляки нападали на Жидів та влаштували справедлиний погром, підчас котрого ранено шчо найменше 15 осіб. Поліція, до якої Жиди звернулися за охороною, заявила, що задержує в цій справі неутральність.

ФАШІСТИ НАПАДАЮТЬ НА ЖИДІВ У ВІДНІ.

ВІДЕНЬ, 15. вересня. — Громада фашістської молоді влаштувала вчора в жидівській дільниці протижидівські виступи. Фашісти нападали на Жидів на вулиці і на їх доми. Вкінці прибула поліція й арештувала около 60 фашістів, а решту розігнала.

Недавно прибула до Києва нова група Українців Галичан, політичних емігрантів з Чехословаччини. По відомостях радянської преси, всі вони дістануть посади в Києві. Серед них знаходяться відомий професор скульптури, абсолютний вищій італійської академії малювання в Римі, один залізничник, один лікар і один інженер агрономії.

А. МІЄН ЗРЕЗИГНУЄ З ПРОВІДНИКА КОНСЕРВАТИВНОЇ ПАРТІЇ.

Торонтоńska "Mail and Empire" вважає, що наслідником Мієна буде сер Генрі Дрейтон або Р. Б. Беннет.

ТОРОНТО, 18. вересня. — Відносно будучого проводу в консервативній партії торонтоńska "Mail and Empire" в депеші з Оттави каже сьогодні оце: "Мр. Мієн без сумніву скоче зрезигнувати. Він захвить про це своїм колегам з кабінету в понеділок і буде просити їх опінії щодо того, як найліпше предлжити свою реаніацію перед партією. "Дуже правдоподобно, що на просьбу Мієна за пару тижнів відбудеться нарада вибраних консервативних послів і провідників консервативних кандидатів для обговорення справи його проводу. "На випадок його настоявання прийняти реаніацію, найбільше згадують тепер імена сер Генрі Дрейтона й Р. Б. Беннета як його наслідників. "Прем'єр Нової Скоші Ровде є тепер в Оттаві і конферуват з Мієном. Його імя є між тими, що їх згадують як провідників партії".

НОТА ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ З ПРИВОДУ УБИВСТВА РОЗЕНТАЛЯ.

Мексиканське військо убило вже 10 бандітів за одного Американа і далі пошукує за винуватиками.

МІСТО МЕКСИКО, 17. вересня. — На інструкції державного департаменту американська амбасада виготовляє сьогодні нову ноту протесту, що має бути вислана до мексиканського уряду, в якій Злучені Держави зажадують зловлення й покарання людей, винних за убивство американського купця Джейкоба Розенталя. МІСТО МЕКСИКО, 17. вересня. — В наслідок убивства Американа Джейкоба Розенталя убито вже десятих бандітів. Мексиканські війська дали перещукують округ, де поповнено убивство. Сімох бандітів убили федеральні жовніри в сучинці близько місцевости, де минулої неділі бандіти зловили Розенталя, а трох убито день перед тим в тій самій околиці. До міста привезено сьогодні трох полонених, яких зловлено нещодає місяця убивства. Джозеф Руф, зять убитого Розенталя, вибрав їх з 50 полонених і каже, що вони є учасниками банди, яка обрабувала в федерію його партію і забрала з собою старого Розенталя. Уважають, що всі три перещукують округ, де поповнено убивство. Сімох бандітів

БОМБА В АВТОМОБІЛІ УБИЛА ТРОХ НЬЮЙОРСЬКИХ ФАШІСТІВ.

НЬО ЙОРК, 13. вересня. — Минулої суботи вечером на перемістї Гарєм наступила експлозія в автомобілі, яким їхали три італійські фашісти. Два з них вже померли, а третій бореться за смертю. Фашістські й антифашістські організації в Нью Йорку кажуть, що в автомобілі вибухла бомба, а поліція твердить, що це експлодувала тенка з газозоліною. В Гардемі відбувся в суботу вечером мітинг Італійців противників фашізму. Коли мітинг розпочався, приклонники фашізму почали кидати камінням на промовців. Загадочний автомобіль об'їхав три рази місце, де відбувся мітинг, і потім став недалеко зібраних учасників мітингу. На ньому сиділи три чоловіки і про шось живо розмовляли. Нараз дався чутий страшний вибух в автомобілі. Як показалося опісля, убитими були італійські фашісти. Один з них був редактором італійської фашістської газети в Нью Йорку. Вони привезли з собою бомбу, щоб стероризувати мітинг, але судьба повернула її проти них самих. Фашісти кажуть знову, що бомбу кинули в автомобіль противники фашізму.

ПЕРЕПЛІВ АНГЛІЙСЬКИЙ КАНАЛ.

ДОВЕР, Англія, 17. вересня. — Норман Леслі Дергем з Савтенду, в Англії, переплив сьогодні Англійський канал з французького боку на англійський. Дергем переплив канал за 13 годин 56 минут. Він пішов у воду в год. 9-ій вчора вечером і вийшов на беріг в год. 10.56 сьогодні рано.

ГЕРЦОГ ВІЇХАВ НА ІМПЕРІАЛЬНУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

КЕРІП ТАВН, Полуднева Африка, 17. вересня. — Генерал Дж. Б. М. Герцог, прем'єр Полудневої Африки, та інші члени полуднево-африканської делегації відплили сьогодні до Англії.

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
 Geo. Lalchak, President.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: 51 465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.
 Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на ро. ві вулиці Пчірчард і Мекгрегор, у Вінніпегу, Ман. Ю. Лалчак, голова.
 Передплата на рік \$4.00

Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

Непомічених в газеті рукописів не звертається, хіба що дописувачеві вразно означити, що бажає звороту свого рукопису на случай його непомічення та залучити поштовий стемпель на його переслаку.

НАЙШЛИ СОБІ ремесло по фаху й свому званню.

Щойно притих скандал на цілу Європу угорських графів, князів, генералів і архієпископів, підроблювачів грошей, а вже викрито в Європі новий, правда, може не такий гучний, але не менше характерний "скандал в благородному семействі".

Спеціальна телеграма з Берліна до газети "Нью Йорк Таймс" доносить, що в Берліні викрито й арештовано цілу машину торгівців забороненими наркотиками — кокаїну і опіюму, поставщиків цього товару на американські і європейські ринки. Але не так самі наркотики та ринки тут нас цікавлять, як особи, що керували цєю торгівлею. А в них: барон фон Мезер, який називав себе рідним братам російського царя; барон фон Розенталь, також "велика шишка російської знаті"; полковник бувшої царської армії Папівич і доктор-хімік, експерт по хімічній частині, Горт Гагн. Цей останній — Німець. Німецький уряд поручив йому слідити за торгівлею наркотиків. І він "слідив".

Згальнено, каже телеграма, арештовано дванадцять баронських штабів. Головним руководителем був не родич царів, але представник німецького уряду, а російські барони з родичем царя включно привозили цей кокаїн до Німеччини в величезній кількості зашитий в одязі. Кокаїн в найкращій якості. Значить, якої якості особи, такої й товар. Сама торгівля цим трійком також поставлена була на найвищу якість. Одним словом все — "перфектне".

А то ще казали нам (й ми самі грінші такі казали), що графи, барони, генерали, вся "висока" родова аристократія, що виплекалася ледащими наразитами на тілі працюючих, не здібна до якогось ремесла.

Здібно. У всіх феєшенебельних притонах Європи й Азії її повно. В Парижі вона грає роль апаши, альфонсів, а в Берліні торгує кокаїном, опіюмом. В тюрмах Європи її також не мало за різні злодіства.

Промислові, як бачимо, люде. Щастя їм боже.

ЧОМУ ЕДМОНТОНСЬКІ МАЙНЕРИ ПРОГРАЛИ СТРАЙК.

Цього літа відбувся страйк майнерів в едмонтонському вугільному дистрикті. Про цей страйк мало писала буржуазна преса й робітнича. Буржуазна преса не уважала цього страйку великою подією, здебільше, що на порядку дня були доміняльні вибори, а робітнича преса писала також дуже мало, бо ніхто з місцевих робітників не докочувався, щоб про причину й хід того страйку поінформувати на шпальтах робітничих газет канадського робітництва. Появилася була одна стаття в торонтоському "Воркери" про хід страйку, за яким ми також поділи були відомлення про хід страйку і на тому скінчилися.

А тепер ось, кілька днів тому назад, напіла вістка, що страйк програє. Страйк був за юнію, за фе, щоб властителям призначили Майн Воркерс Юніон оф Канада.

Спробу мирного підступу властителя при допомозі влади амонили в самому початку, вкараних кількох провідників. Потім спровадили щойно прибувших з краю чехословацких імігрантів, щоб не знають ані слова по англійськи, відгородили їх від живого світа й зробили скебами. Коли ж майнери дібралися таки до цих робітників, властителям на спільку з поліцією залякали цих чехословацких робітників й таки заставили їх скебувати.

Читаючи таку вістку з листа секретаря майнерської юнії, прийшло нам на гадку обвинувачення, кинене Мекензі Кінгом, майбутнім ліберальним прем'єром, теперішньому тимчасовому консервативному прем'єрові, Мієнові, на передвиборчій вічу в Стадфорд, Онт., 9. вересня ц. р. — що за консервативного уряду видано було спеціальне повеління на те, щоб 300 чехословацких імігрантів могли працювати для контракторів канадських залізниць. Це мав зробити Генрі Дрейтон, заступник міністра іміграції. Ті робітники-імігранти, каже Кінг, мали працювати в контракторів по 30 центів на годину, а коли-б не схотіли, то мали бути депортовані. Кінг звинув Мівна і Дрейтона заперечити це.

Розуміється, такого заперечення ніхто не чув. Що-ж страшно в тому, що консервативний уряд дозволив 300 чехословацких імігрантам працювати в контракторів на залізницях і що як Кінг зробив з цього закид Мієнові? А те, що всі імігранти впускаються до Канади лише, як рідняки, як фармери й фармерські робітники і що найменше мусять бути такими рік. Хто порушує цю умову, тому гроить депортація. До копацького вугля, на залізницях, до фабрик, до лісів імігрантів не спроваджують, бо там і без них є досить безробітних. Значить, уряд Мівна поступив проти закону, позволяючи 300 чехословацким робітникам працювати на залізницях.

А за якого уряду прибули до Канади ті чехословацкі робітники й в яку роботу, що їх едмонтонські властители копацького вугля як скебів для заляманя страйку? Який уряд, Кінга чи Мівна, дав дозвіл на вживання цих чехословацких імігрантів, як скебів?

Мівн при владі лише три місяці. Більш чим правдоподібно, що ці імігранти прибули до Канади таки за урядування Кінга. І не пішли, як прирікали, працювати на фарми (бо так, більш чим певно, не могли дістати там роботи), але пішли до майнів і то працювати для заляманя страйку, для зниження

майнерам заробітної плати, для погіршення їх умови праці, для розбиття майнерської юнії.

І ми не тільки не чуємо, щоб їм було загрожувано депортацією, але ще й лякаю на поліції, що чекає їх Іванова дата, якщо не вернуть до майнів до праці (скебувати).

Хто це тепер визнає? Ніхто. Може визнає би Мівн проти Кінга, коли-б так за тяжкість — два знову були доміняльні вибори. Бо про такі річі ми чуємо тоді, коли кандидатам буржуазних партій потрібні робітничі голоси. А тепер тим більше, коли вже буде "стейбл" урядом, про це ніхто не почує. Тепер, як і перед тим, їдуть і будуть їхати до Канади "фармери і фармерські робітники", а капіталісти вербуватимуть їх до праці в майнах, лісах і на залізницях і не тому, щоб дати їм працю й платню на рівні з іншими робітниками, але тому, щоб за їх допомогою знизити платню старим робітникам, погіршити умови праці, щоб розбити робітничу організацію.

АМСТЕРДАМСЬКА ОТРУТА.

Подорожувачи вугільними районами Англії, приїхав я до Дергема, в Дергеми (інакше: Доргема). Серед суворого парку, перетятого алеями, де стоїть висока статуя — величезний будинок, неначе ратуша. Трохи не палац. Широкий вестибюль, монументальні дубові сходи, довгі коридори, куди виходять багато дверей з плакатиками.

Затишна атмосфера спокою й академічності, що порушує тільки цокання друкарської машини.

Ричардсона (член виконкому федерції майнерів) нема. Замість нього мене приймає Пітер Лі в кабінеті, обставленому американськими меблями.

— Становище, — каже Лі, — не змінилося з 1. травня. Дергема, як і досі, непохитий. Майнери повернули тільки з наказу всанглійської федерації.

Про це я знаю вже з своєї подорожі в цій районі.

Лі — людина більше від статистики, ніж акції. Він докладно переказує мені про те, як годують дітей страйкерів, за коли я його питаю про лондонські чутки щодо можливої поновлення переговорів, про меморандум церковників, він з певним застереженням смутно заявляє: — Та-а, я маю власну думку, але... — Він — член дергемського окружного самоврядування та робітничого комітету, де Партия Праці має більшість місць. Разом із тим він — член "вогняного бора". І з деякими гордошами він повідомляє, що дергемське самоврядування — єдине в Англії, де розподіл води не зосереджено в приватних руках.

— Коли, — каже він, — почався локат (масове звільнення робітників) майнерів, дітей стали годувати освітні комітети. Двічі на день, окрім неїди. Ми тепер утримуємо в окрузі 10,000 дітей від 5 до 14 років. Це коштує 10,000 фунтів стерлінгів на тиждень. Діти до 5 років дістають безплатно молоко, або молочні продукти. Жінкам-положницям даємо особливу допомогу; витрачаємо на це 2,000 фунтів щотижня. Є ще в Дергеми 15 "опікунських бор", що видають жінкам майнерів 12 шилінгів на тиждень... Підчас страйку 1921 року ми витратили в Дергеми 100,000 фунтів стерлінгів на втримання дітей... Більш за все нам тепер бракує взуття.

— Звідкіля? — питаю. — Певно, не з Дергеми. Останніми днями таких позивів проходить чим-раз, то більше. Це — закордонне вугілля, що просякає шотландськими портами.

Та й справді: оце — він, "жовтий" вугілля. Я вперше бачу його, і кров у мене починає кипіти. Це-ж отрута, що й Амстердамський Інтернаціонал систематично впускає сюди. Оце й вся "допомога", що й він посилає Англії, звісно, не робітничий, а капіталістичний.

Який символ оцей транспорт, що промайнує? — О, як зраділи з нього серця 4-ох чи 5-ти великих підприємців, що поділили між собою експлуатацію дергемських копацьких: графа Дергемського, графа Лондондері, графа Скарборо, лорда Баєра — їм-і Баєс, з якої походять мода дружина герцога Йоркського, тоб-то молодшого сина його величності короля Юрія V.

А на маленькому темному майдані дергемському, в тій високій статуйі 3-го маркіза Лондондері, сидять задумані майнери... Вони чекають... Дергема — Лондон.

ПОЛІТИЧНІ ІНВАЛІДИ.

"Хто власного ума не має, То з книг не вийде ум йому; Хто є сліпий на об'єкт, То що по зеркала йому". Іван Франко.

Повищий цитат Івана Франка як надто пасує українським "ученим", тим ріжким політичним інвалідам (калікам), що гуртуються довкруги "Руської Елементарської Спільни", "пра воевляві" та "чисто народної" газети "Українського Голоосу".

Тай ач-ж вони, вчені та це й дипломати які з них? — Щоби вони не думали, щоби не плунавали, щоби не робили, то все пошитоється в дури. Перше зробилять, а відтак плувають на те все. Найкраще про це свідчить "позичка", яку "позичав" Назарук для т. зв. "галицького уряду". Патріоти писали тоді в своїх газе-

тах, кричали, агітували. Назарука поїзд небеса виславляла, а зараз плувають на того самого "міністра фінансів" Назарука.

Але я не про це хочу писати. Це вже старе, давне. Отже вертаюся до теми до минулих доміняльних виборів. Українська "інтелігенція" в Канаді разом зі своїми газетами все горлає, що вона обороняє український народ, часом навіть помиляється і скаже, що обороняє "убогий" український народ. А коли приглянутися близько цим панкам та їхнім газетам, то такі годі їм повірити.

Візьмім останні доміняльні вибори. "Укр. Голос" перетворився в каталог. Там було повно портретів ріжких кандидатів. Хто диве заплатив, того в "почотнім" місці, хто менше, того в менше "почотнім" і так ціла газета була переповнена портретами. Хто не вміє читати, то для него не було-б різниці між каталогами Ітона а газетою "У. Г." І ця газета ще відважується писати, що лише вона заступає інтереси українського народу. Для мене це не ясно. Хто стоїть на сторожі якоїсь справи, то той має один витичний шлях, один ключ, одну ідею, за яку готовий посвятити все своє найдорожче і навіть — життя. Ідейні люде, що видають газету, ніколи не виставляють себе на продаж, а служать лише для той справи, для якої вони зорганізовані.

Друге. Підчас виборчої кампанії "У. Г." раз-у-раз подавав статистику про "наших людей" в Канаді і ніколи не написав виразу, на якого голосувати. Все писав, що ми повинні поїхати до партії, яких будуть поїхати всі горожане Канади. (Чорт знає наперед, кого будуть поїхати "всі горожане Канади"). Як-би всі горожане поїхали ту партію, що бажає всіх "наших людей" виставити проти, бо ми суди заїхалими "в гостях"? Але той самий "У. Г." не міг видержати до кінця, не міг придержуватися одній засаді, що "ми повинні поїхати ту партію, яку будуть поїхати всі горожане Канади". Близько до виборів "У. Г." хоч в редакційних статтях не дуже то ясно агітував за консервативну партію, то за те вмістив листа консервативного провідника і бодай хоч тим хотів прилякнути перероджені консервативним коритком.

Чи він, дорогий читачу, думає, що "У. Г." і всі ті панки, що гуртуються біля "У. Г." є з переконання дійсно консервати? Ні. Морально, всі вони банкрути, а на політичній арені, вони — каліки. В них нема ніяких переконань. Вони, коротко кажучи — нуля. Що вони учинять? Це марне.

"Хто власного ума не має, То з книг не вийде ум йому". Вони все потрапляють, щоб помогати тим, які будуть видібрані до уряду, які будуть мати владу в своїх руках. Вони все хотять бути лядськими тій партії, яка має керму в своїх руках. І ось цих виборів во-

УКРАЇНСЬКА ШКОЛА В ГАЛИЧИНІ.

Кітська "Пролетарська Правда" з 28. серія містить передовицю про боротьбу українського громадянства в Галичині за українську школу. Наводимо цю статтю вище в скороченню.

"Як-що можна тепер говорити за українську школу в Галичині, то доведеться тільки на пальцях перерахувати кілька середніх шкіл, коло яких старанням копаються українське громадянство, утримуючи їх власним коштом, власними силами та власною енергією.

Уже нераз українське громадянство Галичини підносило голос за рішучу школу перед польським урядом, домагачись розв'язання справи народної освіти, борючись проти нищення вже заснованих українських народних шкіл, бажаючи задовольнити найелементарні культурні потреби української людности під Польщею.

Усе це було ні до чого. Українська школа день за днем нищилася, зростало безробіття серед українського вчительства, натоміщ виростала сітка польських шкіл, або так званих утравківських. Ні плебсичні, що його було переведено свого часу, ні протестатійні акції українського громадянства, що не раз цілими хвилями носилися по Галичині, ні інтерпретції в соїм не дали ніяких наслідків, — руйнація політика щодо української школи тривала далі знеохочуючи послати дітей до школи.

Серед сподіванок, що виникли на тлі травневого перевороту в Польщі, найбільшою була надія для української людности розв'язати справу шкільництва — досягти більш сприятливих умов для української школи, для задово-

лення певні, що консервативна партія побідить. Містичні листи консервативного провідника, видавали летючки, описували в тих летючках, як-то Мівн "обороняв" Галичину і багато, багато іншого "бляфу", аби відтак, коли консервати придуть назад до влади, погадали їх по головах. Вони були певні, що консервати побідять. У Вінніпегу, впускали їх (консерватів) навіть до свого собору, найбільша "сметанка" говорила в користь консерватів, а на кофлонях, то цієї української "сметанки" було повно всюди. Вони навіть страшили "наших людей" що мусять голосувати на консервативних кандидатів, "бо щеза Канада буде голосувати лише за консервативним урядом". "Забудили" ці створіння навіть про те, що той самий консервативний уряд відобрал нашам людям всі горожанські права підчас світової війни, "забудили" про реєстрацію наших людей, як "ворожих чужинців", "забудили" про "детеншин" кемпи в Кануексейнгу, Кінгстоні, Брендоні і інших містах. "Забудили" про те все, бо були певні, що консервати вийдуть.

Французи з провінції Квебеку не забудуть консервативній партії за конскрипцію підчас війни ніколи. Це навіть сказав один "гонорейбл" консерватів, що зівав побитий підчас останніх виборів в полудневій Вінніпегу. Він сказав, що конскрипція і воєнний виборчий закон є причиною поразки консервативної партії. Значить, що консервати самі признаються до кривд, які вони чинили горожанам взагалі, а горожанам чужинцеві, що походження зокрема.

"Квебек все ще боліє на нас", — сказав один консерват після виборів. А одна велика буржуазна консервативна газета на сході також признала, що "вортим елекшен ект" спричинився до поразки консервативної партії, бо цим актом обурені "навіть горожане англо-саксонського походження".

А "наші" нічим не обурені, їм кілки теши на головах, то вони будуть летітися. В них долар вище чести і сорому. Політичні інваліди!

М. Чилів.

УКРАЇНІЗАЦІЯ КУБАНІ.

Українізація Кубані до цього часу йшла, так би мовити, стихійно. Переважно вона торкалася тільки шкіл. Окремі села чи станції виносили постанови про бажання українзувати школи; отісля затвердження це переводилося в життя. Поза школою українзація майже не поширювалася. Але останнім часом справа українзації на Кубані стає актуальнішою. Почався жвавий рух із самих низів. Сільські громади почали висловлюватися за українзацію не тільки шкіл, а також читальні та клубів, навіть громадських організацій та адміністративних органів.

Щоб надати цьому рухові позитивності й систематичності недавно кубанський окривконком порушив справу про практичне переведення українзації на Кубані.

План українзації такий: територіально українзація охоплює всі станції, де більшість населення — Українці, що висунує постанову про українзацію.

Райони з більшістю українського населення, забезпечені українськими школами, читальнями та українськими робітниками, повинні українзуватися в першу чергу. Українзація торкнеться всіх сторін громадського, культурного, й адміністративного життя районоів, починаючи зі шкіл і кінчаючи традіційним апаратом.

Кубанська комісія вийде на Україну.

Кубанський окружний партійний комітет вирішив на Україну спеціальну комісію узагаюмнитись, як налагоджено справу в урядових установах та професійних і партійних організаціях, а так само вивчити культуру й постановку справи народної освіти.

Комісія знайомитиметься з промисловістю та сільським господарством України. Комісія хоче дістати матеріал, щоб як найкраще перевести українзацію Кубані.

В Краснодарі відкрито українські вчительські курси. По всіх школах викладається українознавство.

ЕМІГРАНТИ

Пролетаріат не має батьківщини. К. Маркс.

Плывуть за океан Панько і Гриць; Везуть свій капітал По парі поганих. На більше шось, на жаль, Не змігся "рідний край". Хіба ще казано: На воду, та на чай.

Плывуть день, ніч плывуть — Далеко береги; Розтаюли навік Говорили сніги. Не чуті вже трембіт, Між скал не грає Прут, Не видно Косова Ні Вишніви, ні Кут.

Та ім, все одно, Усмійка на устах, І наче крич "блиск" В обвітрянних очах. — "Ну, та й далеко-ж він, Цей город Орлеан. Ще добре, що торік Поїхав там Іван. Приїдеш — і в цей мент Потрапиш між свєіх. Давно-б вже так пера...

Давно-б на світ з під стрі! А то — як у нори... І слоную гнівно Гриць — Батьківщина ім скрив — Тій парі поганих...

М. Кічура.

*) Це про емігрантів селян та робітників — Західної України, що втікають зараз з польської Польщі на світ за очі.

В Ягубельським воевідстві розпочалася нова філа страйку. Страйкують робітники в фабриці рілничих машин в Бачках, шевці в Седлцях, лікарі в Соколові, бодяри в фірмі виробу цементу і т. д.

ПОЛЛЯЛАСЯ КРОВ ТЕКСТИЛЬНИХ РОБІТНИКІВ.

(Опис очевидця недавнього страйку в Менвил, Род Айланд, в Злучених Державах.)

Можливо ніхто й не знав би про існування маленького містечка Менвил, в Злучених Державах, коли б не сталася в ньому нещодавно така подія, яку в наш час в Злуч. Державах багато...

Менвил заселений переважно Французами і є в ньому спорядчальна фабрика. Поза великою текстильною фабрикою, нема тут нічого цікавого. І ось та власна фабрика не давно відкрила свій заспанний Менвил. Вона так придушила робітників, що він вже не був в силі перенести і запротестував — вийшов на страйк. Фабриканти вже до того низили робітникам платню, що дати не могли вже скрути робітників з одного боку і почали заходити з другого. Останнім бажанням фабрикантів було накинути робітникам 54 години праці на тиждень замість 48. Цему робітники протривали, а головне "дум фіксері", які були організовані. Фабриканти почали останніх відправляти з роботи, а зараз-же направили деяких на їх місце. Це саме і дало привід до генерального страйку. Коли "боси" почали своїм робітникам казати, що з'являються будувати 54 години, то поки вони з тек "пропозицією" доходили до другої кінці фабрики, в першому кінці вже робітники залишили працю. Таке ставалося з усіма робітниками.

Коли страйковий комітет пішов на переговори з фабричною адміністрацією, то вона відмовилася бачити і відважала, що її не страшить страйк робітників. А коли побачила, що робітники таки страйкують, то ді вдалася в належає місце за "свійми" руками. І справді, найшлися "свійські руки", яких доставлено в панцирниках і вшито до фабрики задніми воротами. За ними слідували ліжка, кухні, пожива і все, що потрібне таким тварюкам, які в часі страйку не виходять між люди.

Коли робітники довідалися про тих "гостей", то це більше скривило і почали нападати, аби прогнати цих екевів. Але не так легко було це зробити, бо це, як видно, були професійні екеві, з якими подорожують стійкі козаки. Ці сторожі екевів почали дуже рано покусувати свої здібності, а що Менвилчани про таких ще й не чули, то їм дуже неподобалося і вони почали готувати свої позиції.

До боротьби з козаками ставали навіть і не-фабричні робітники, але просто ті, яким треба було перейти через міст, що розділяв Менвил на дві частини. Хто опинився на од-

— А чого-ж це я від них відбився і як? Деж мого знаряддя?.. чого вони на мене навели карабіни?

Не доходячи мосту були переложені поперек дороги "бейлі" вати, впереді стояв кулемет і коло него два артилеристи. За "бейлі" виділи залізані шапки і зверху на "бейлах" лежали карабіни. Зирнув в середину, а там повно війська. Зирнув на пліт і брму фабрики і побачив, що між кожною штахтою плота виставлено карабін. Глянув в другий бік моста і побачив таку саму картину. Глянув на фабрику і алякався. Просто на него наведений кулемет і коло него жовіри, а з боку величезний прожектор. Глянув в другу сторону фабрики і побачив таку саму картину.

Після такої обсервації швидко позавидував тим, що приготувалися до якоїсь війни. Задумався і перед ним почали сунути кіноматографічні ленти з його побуту у Франції.

— Гей... так я в такій самій шапці, з карабіном в руках літав по французьких полях, падав і знову вставав, карабін поперек моего живота товариша, який служив мені захистом, а ви так гарненько засіли собі за грубешні тюрки вати і направили в мене карабін? Це така подія?

І тоді він вже не авертав уваги на камінь, який лежав з ним, бо добре розумів, з чим буде мати до діла. А по другій боці лише чекали найменшої провокації і тоді-б почали косити людей з кулеметів.

Робітники зрозуміли своє по-

ложення і задержали спокій. Вони побачили, що до них пришло близько сотні вимуштрованого війська з кулеметами, бомбами, газом і іншими смертоносними артикулами військового "мистецтва".

Характерно, що й попи брали участь в тім страйку. Вони ходили поміж своїх вірних і намовляли до покори. Навіть ро сійській піп таку роботу виконував серед своїх "Росіан" скальського і других повітів. Замовно ніколи не кажуть попи своїм вірним, щоб не були скебами, та взагалі нічим не шкодили робітничій справі, але від страйку відмовляють. Зрештою, вони виконують свою роботу...

Вийшовши губернатор, як посередник і страйк закінчився. Робітники відбили юнії права і старі години праці (48), хоч за те декому дісталося аж по три кулі.

Робітники пішли до роботи, опісля їх вихваляло, що це мовляв, не вони допустилися до таких неспорядків, але це діло "посторонніх людей", з якихось радикальних організацій і таке інше. Тепер нацунуть шукати "винуватих" і караїти, бо, як повідомляють, що є вже "свідки", які "знають" і "докажуть", хто робив "тробли".

Значить, там були попи, поліцейські, провокатори, козаки, артилеристи, скеби і шпиги. Буде кому свідчити...

Менвилським робітникам треба лише пам'ятати, по чій стороні барикад вище перешлені люди і стояли, тоді детко буде зрозуміти самим себе.

Робкор.

НАЙМЕНШИЙ ЧИСЛОМ НАРОД НА СВІТІ

Карагаси.

Товариство несення поміч північним народам організувало експедицію, щоби ближче познайомитися з карагаським народом, який живе на півдні туїзовського округу (давній Иркутська губ. в Сибіру).

Карагаси то найстарші мешканці туїзовської землі. Ї вони мабуть потомками Самоедів, котрих вивиснено на північний захід Азії, де з'асмілювалися по части з турецькими племенами. Вказує на те вже хоч-би ця обставина, що їх розговорною мовою є діалект турецької мови.

Карагаси є то народ числом ледви 405 людей разом з жінками і дітьми. Ще тому десять літ належало до Карагасів 198 господарств, з часом їх послилі дуже скоротилися, так що на цілій території замешкало Карагасами є тепер ледви 96 господарств. Карагаси займаються виключно ловами соболя і виворк і так роблять велику конкуренцію російським козльоністам. Карагаси мандрівний народ, а це зрештою є конче з огляду на характер їх головного заняття. Бо вони привезені мандрувати з місця на місце у пошукуванні соболя і виворк, а крім того роздали їм орну землю. Місцевий комітет несення поміч малим північним народам висигнував 60,000 рублів на уладження шпихлірів на збіжжя, щоби поборювати збіжжєву кризу в тих, від осередка Росії так далеких землях. Досить високу суму визначили також на будову шкіл та інтернатів. Кілька тисяч рублів висигнували на організування постійної лікарської служби.

Карагаси діляться на дві групи: на східну і західну. Східна група складається з 43 господарств, західна з 53 господарств. Крім тих двох груп в околицях Єнісейського краю живе ще одна, але дуже нечисленна група.

Тому два роки організували радянські власті першу школу для Карагасів. Однак шкільний рік у тій школі триває дуже коротко, бо лише від кінця грудня до травня-шкільна діврова мусить помагати в господарстві. На протязі першого шкільного року ходило до школи 15 дітей, в другім році 20, а тепер школа має вже дві класи. У відносно короткім часі навчалися карагаські діти досить добре говорити, читати й писати.

Експедиція опрацювала для Карагасів новий план ведення господарства при применіненні нових метод і технічних засобів. Коли-б удалося змінити спосіб життя Карагасів, то велику конкуренцію російським козльоністам. Карагаси мандрівний народ, а це зрештою є конче з огляду на характер їх головного заняття. Бо вони привезені мандрувати з місця на місце у пошукуванні соболя і виворк, а крім того роздали їм орну землю. Місцевий комітет несення поміч малим північним народам висигнував 60,000 рублів на уладження шпихлірів на збіжжя, щоби поборювати збіжжєву кризу в тих, від осередка Росії так далеких землях. Досить високу суму визначили також на будову шкіл та інтернатів. Кілька тисяч рублів висигнували на організування постійної лікарської служби.

Куртяка, Штефана, Нечаса, Клячурка, Гагатка й інших патріотів засудила наш наїрід на смерть. Зруйнували та підкопали наш народ господарські, а тепер з повною паркою починають його руйнувати національно. Молода чеська буржуазія більш ненаситна, ніж стара малярська.

Ще в 1921 р. видало чеське міністерство земельних справ офіційну книжку п. з. "Підкарпатська Русь, її природні і земельні поміри", в якій стверджує факт, що для теперішнього населення Підкарпатської України треба навіть при нормальнім урожаю довозити дві третих харчевих припасів до річю. Значить за 6,000—7,000 вагонів збіжжя, які треба, спроводити зза кордону (Румунії, Угорщини) прийдеться заплатити селянам ціло для чеських аграріїв. В наслідок підвищення ціла на вивіз деревних виробів та дров в Угорщину та Італію, упав вивіз майже цілком, а на Підкарпатській Україні і Словаччині починається небувале досі безробіття.

НАУКА Й ТЕХНІКА.

ВІДДІЛ УКР. ЛІТЕРАТУРИ ПРИ ЧЕРНІВІВСЬКОМУ МУЗЕЮ.

При місцевому державному музею відкрито спеціальний відділ української літератури. В цій відділі зібрано колекції документів і промов Тараса Шевченка. Серед документів є рідкий бібліографічний екземпляр-шоденник Шевченка. В цій відділі є також перший на Україні кучок українського байкаря Глібова.

Будинки з корку.

В Англії, де зараз провадять величезну роботу в справі удосконалення житлового будівництва, зроблено спроби будувати мешкання з корку (пробки). Стіни будинків, зроблені для пробі з корку, покраюють на півтора сантиметра цементом. Збудовані таким чином моделі показали себе вельветривалими, вони не мають вогкості. Щоби збудувати будинок для одної родини потрібно лише 5 днів.

ЦІЛКОВИТЕ ЗАТІМНІННЯ МІСЯЦЯ В 1927 Р.

Дня 29. червня 1927 р. будемо мати різку сензацію, а саме повне затіміння сонця. Лондонський астроном, проф. Турнер, заповідає, що того дня це повне затіміння сонця буде в цілій Європі. Таке повне затіміння повториться лише через 200 літ.

Не забувайте про пресовий фонд "Українських Робітничих Вістей".

ПРО ЗАВДАННЯ ПРЕСИ НА УКРАЇНІ.

Постанова Ц.К. К.П.(Б)У про пресу на Україні.

Все зростаюча активність робітничих та селянських мас, зріст радяльського господарства, поглиблення національної політики радянського уряду, збільшення індустрії — все це ставить перед періодичною пресою, що виходить зараз на Україні, нові завдання. Преса мусить стати дійсним організатором, пропагандистом, агітатором широких робітничо-селянських мас. Постає питання, щоби преса була не лише шоденним інформатором, але стала голосом громадської робітничо-селянської думки.

Радянський уряд на Україні майже закінчує зараз організацію державного апарату, тому преса мусить уможливити агітацію і закликати робітничі маси до того, щоби їм стала близькою мова й культура більшості населення У.С.Р.Р. Робітничі газети мусять звернути чималу увагу на справи

української культури, літератури, побуту і т. д. Давати огляд журналіст та книжок, що виходять українською мовою, робітничі преси та кореспондентів ознайомити як слідує з національною політикою українського радяльського уряду, з українською літературою, культурою та історією.

З метою дальшої українізації та обслуговування української часті робітників, треба прискорити організацію та вихід масової робітничої преси на українській мові. Для того щоби налагодити правильно збезпечення української преси кваліфікованими робітниками, відкривається на Україні спеціальне Вище Учебне-Заведення (ВУЗ) з факультетом української журналістики та літератури.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісти".

НА ПРИКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

"ВСІХ ІХ ПОВІШАЄМО".

Недавно арештувала поліція в Ужгороді в друкарні васильянських монахів декілька українських емігрантів з Галичини, що друкували там "більшовицькі" леточки. Поліція з великим азартом і шумом взялася за допити, а її комісар Майстер вже почав вводи кричати:

"Всі Українці є комуністи, всіх їх повішаємо". Правительствені газети - рентицькі "Подк. Гласи" та малярська "Уй Кезліні" підняли небувалу тривогу на українську галицьку еміграцію, що живе в Підкарпатській Україні. Це все давало повод дивитися на по поліцейську акцію з розсервою. Но в скорому часі виявилось, що "більшовицька" організація

ських інтелігентів і став на урелуги польській дефензиви і чеській поліції.

КРИК РОЗПУКИ — "СПОМАГАЙТЕ".

Наслідком заведення аграрних податків та піднесення пограничного ціла, лунає по цілій Підкарпатській Україні на зборах, в письмах, в депутатських доповідях голос бідних селян "спомогайте".

Податкові урядники з жандремською асистенцією вимагають останне порозз з дворів, витягають останню подуху з під голови. Правительствопатрія запрягло цілий адміністраційний апарат до строгого вимагання податків від голодуючого населення. Ліва преса пише з тої нагоди, що якраз вияснюється те, що чеська буржуазія при помочі зрадників нашого народу Волошина,

ОЛ. СЛІСАРЕНКО.

АЛХЕМІК.

(Оповідання.)

(Продовження.)

— Все то випадковий збіг обставин, не більше того... а иноді то й просто шарлатанство. — промовив поручник. — Не скажіть!.. — Свідерська палко почала захищати ворожину. Вона, як і всі жінщини "шляхетного" виховання, була не менш суевірна ніж її неписьменна покоївка. Тільки "шляхетні" жінки надавали своєму суевірству елегантних форм з претенсією на модне філософування.

Денщики метушилися, розставляючи посуд, а тимчасом капітан Волників взяв трубку колпачкового телефону і викликав свій батальйон.

— Перекажіть Устименкові, щоб миттю "на носок" прибув до полкового бліндажу!

Капітан поклав трубку і сів ближче до компанії.

— Я у ворожину не вірю, але Устименко мене просто збирав з пантелику... Він має собі, з тиждень тому напроорокував одному салдатові, що того вб'ють, і що-ж би ви ду-

закриваючи ніжку частину облоччя. В його обличчі було щось і від дикого шамана і від єгипетського астролога.

— От, що, браток, — сказав полковник, — кажуть, що ти майстер ворожити, так от по-ворожи панам офіцерам...

— Слухай! — відповів полковник Устименко, втупившись своїми віщими очима в полковника.

Він підійшов до стола якось боком, боячись видимо зробити рух не установлений артикулом. Йому було трудно, бо він в військових статутах не значалося, як мусить поводитися жовнір, ворожучи панам офіцерам. Незграбно він узяв карти і старанно їх перебирав. В бліндажі запанувала тишина. Говорити почали невідомо чому пошепки і нездоволено поглядати на стіл накривший білою скатертиною і вставлений посудом. Полковник наказав з вечерею зачекати.

Ні на кого не дивлячись, недовго справляючи таємного ритуала, маніпулював Устименко з картами, перекладаючи їх, комбінуючи на десятки споків і тоном безучасним вичитував з них мінуде і майбутнє людей... Його пророкування вражали й дивували і найнеймовірніші з присутніх мово-

лі захопилися містичним настроєм, що опановував гостей.

— Вражає... Це-ж правдиве чародійство... — шептались навколо столу.

Тільки Губелізде, підтримуючи свою марку скептика, іронічно посміхався і в його голові склався план сконфузиту ворожю. Поручник носив віншального перстена, але не був ще одружений, хоч Свідерська і домагалася цього. На цьому саме Губелізде і ухвалив викрити шахрайство ворожю. Держучи руку з перстем так, щоби Устименко бачив, що він одружений, поручник спитав його: — Ти мене знаєш? — Не можу знати, ваше благородіє, я недавно в полку.

— Гаразд, так ти мені от що скажи, чи скоро я побачу свою дружинку?

Устименко пильно подивився на поручника і попрохав його руку. Він довго вдивлявся в лінії долоні і нарешті тихо промовив:

— Ви не одружені ще... але у вас є невизначена жінка... Вроді наче-б жінка, — поправився він, — з якою ви ніколи не одружитесь...

Свідерська широкими очима дивилася на поручника, а той зніжков і не знав, що робити з простягнутою рукою. "Се-

стра" встала із-за столу і сіла в напівтемному кутку кімнати, а Губелізде лишився за столом і нервово тарбаняв пальцями по скатертині. Він очо-б зашопив у піку ворожю, що так недоречно розгадав його затаєні думки, та було незручно і він відвів це на другий раз.

Устименко ворожив далі і всі уважно слухали несподівано правдиві слова. Устименко ніби протрав дүші цих людей і холодними чорними очима скорботно розглядав їхню убогу наготу. І своїми манерами, і зовнішністю, і голосом він навіював якийсь сумно-містичний настрій і держав у тому настрої, як у сітці, всіх присутніх.

— Просто алхемік якийсь!.. — шепотом сказав капітан і всім здавалося, що це назвилося дуже пасувало до Устименка.

Доки поручник утамував боді "поруганого кохання", ворожину знову перейшов до карти. Ад'ютантові набридла Свідерська зі своїми слезами і він ніби за якимсь ділом підійшов знову до столу. Йому хотілося якось припинити ворожю, а разом з тим до ворожіння тягла його дикунська цікавість.

Коли після чергового влучного пророкування всі висловлювали своє здивування, Губелізде насміхнуто кинув:

— Не дивно це вгадати! Це-ж трапляється майже з усіма людьми! Карти то-ж тільки декорация, що створює настрій, з таким само успіхом можна пророкувати і без них!

Поручничий правила взаємні салдата і офіцера, Устименко з палом відповів на це глузування:

— Карти ніколи не брешуть... з картами не шукуйте, вони ніколи не брешуть...

— Ніколи не брешуть? — тлаузливо посміхнувся поручник, — коли не брешуть, то поворожі-ж і мені... Хочу знати і я свою долю! — і не до речі засміявся.

Устименко мовчки взяв нову колоду, уважно перебирав її і почав розкладати. Він довго перекидав карти, замислювався, збирав до купи, тасував і знову розкладав, аж доки на столі не лишилося п'ять закритих карт.

Не халапочись він перевернув їх одну по одній і "віни" сердесхожими списками немов вразили ворожю в серце. Брови його насунулися на паренісся, виліщи закрилися мертвотною білістю, а на крейдяно-білому

лобі лягли скорботні чорні зморшки.

Всі напружено чекали, що скаже ворожю, а він, витримавши паузу, тихо промовив: — Недобре вам випадає...

— Ну, ну, кажи, що там вийшло, — роблено весело промовив поручник, але з робленою веселістю, чулися нотки тривоги і непокою.

Санітар мовчав. Він взяв другу колоду карт, так само як і першу, почав перебирати.

— Перевірю по свіжій "рубашці".

І коди прийшла черга відкрити п'ять закритих карт, присутні затаїли дихання і чути було, як шерстка салдацької руще шаруділа новими едавабними картами.

Знову п'ять "він" ударили чорними вічками в очі глядачів і всі важко зітхнули.

Глухе здивування рокотом пройшло між присутніми і десятки поглядів перескочили з карт на Устименка. А той стояв і дивився кудись по-над головами в просторінь і очі його вкрилися димкою невимовної туги.

Зморшки на чолі поглиблялися і гадюками вп'ялися в чорну птіню брів, що нервово піднесла крила. (Кінець буде.)

